

RESEARCH OUTPUTS / RÉSULTATS DE RECHERCHE

De trage convergentie van de pensioensystemen

Flohimont, Valérie

Published in:
Vokatribune

Publication date:
2013

Document Version
le PDF de l'éditeur

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (HARVARD):

Flohimont, V 2013, 'De trage convergentie van de pensioensystemen: 24 straffe vrouwen over ondernemen, carrière, veerkracht en design', *Vokatribune*, pp. 16.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Vokatribune

Een maandelijkse uitgave van
Voka - Vlaams Economisch Verbond
Jaargang 7 - juli 2013
Verschijnt niet in jan. en aug.
Afgiftekantoor: Antwerpen X
Erkenningsnummer: P708123

Vlnr: **Sabine Dehimene** At My Table | **Tine Deheegher** Voka | **Annick De Splenter** Gentse Stadsbrouwerij | **Claire Dilewyns** Brouwerij Dilewyns | **Céline Dirickx** Détail | **Valérie Flohimont** Université de Namur | **Elke Jeurissen** Glassroots | **Nicole Lasseel** M.Power | **Cato Léonard** Glassroots | **Greet Maes** Groep Maes | **Ann Meskens** Boekhandel De Zondvloed | **Katleen Penel** Viabuild | **Carolien Pouleyn** Voka | **Goedele Sannen** Voka | **Sonja Teughels** Voka | **Mieke Van Hecke** VSKO | **Rebecca Ramboer** Protect | **Diane Van Gastel** Walter Van Gastel | **Hildegard Van Ostaden** De Hoppeschuur | **Katja van Putten** Fé Soul Conversation | **Daniëlle Vanwesenbeeck** MasterMail | **Raymonda Verdyck** Go! | **Meredith Vets** Triangis | **Vrouwentongen** Sanseveria

Valérie Flohimont, specialiste sociale zekerheid

De trage convergentie van de pensioensystemen

Komt er ooit een gelijkschakeling van het pensioensysteem voor ambtenaren, werknemers en zelfstandigen? Valérie Flohimont glimlacht als we ze de vraag voorleggen. Ze doctoreerde vorig jaar op de vraag of die verschillende regimes in strijd zijn met de grondwettelijke gelijkheid van de burgers. En ze is voorzichtig. “De systemen groeien stap voor stap naar elkaar. Maar als het Grondwettelijk Hof op een dag de gelijkheid zou eisen, dan staan we voor de opvolger van het probleem arbeiders-bedienden.” **Erik Durnez**

© Chak López

Valérie Flohimont: “De toekenningsvoorwaarden verschillen, daar zit precies de grootste ongelijkheid.”

Ja, de regimes zien er echt wel anders uit. Het ambtenarenpensioen wordt bijvoorbeeld berekend aan 75 procent van de laatste lonen en er is geen verschil tussen gezinspensioen en pensioen voor alleenstaanden. Terwijl in de werknemers- en zelfstandigenstelsels het gezinspensioen op 75 procent van het gemiddelde en begrensde loon wordt berekend, en het alleenstaandenspensioen op zestig procent. Waar komen die verschillen vandaan? Zijn ze terecht? En zijn ze oplosbaar?

Met die vragen trokken we naar Valérie Flohimont, specialiste sociale zekerheid, halftijds

aan de slag aan de Universiteit de Namur en als vrijwillig wetenschappelijk medewerker aan de KU Leuven. Haar recente doctoraatswerk draagt de titel ‘Gelijkheid in de sociale zekerheid: de pensioenen van de werknemers, de zelfstandigen en het overheidspersoneel’. Wat is haar bevinding?

Zelfde doel

“Ik heb vooral onderzocht of het verschil in pensioenstelsels voor zelfstandigen, werknemers en ambtenaren wel in overeenstemming is met de grondwet”, zegt ze. “Wie dat wil beoordelen, grijpt traditioneel terug naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. En dat houdt het er op dat er geen uitspraak mogelijk is, omdat de drie stelsels niet ver-

gelijkaar zijn. Verschillende doelstelling, verschillende financiering, verschillende toekenningsvoorwaarden.” En is ze het met die stelling eens? “Juridisch snijdt het eigenlijk geen hout”, zo luidt haar conclusie.

Eerst en vooral: is de doelstelling echt wel verschillend? Ze heeft daarvoor alle beschikbare historische documenten nagespeurd, tot 1830 en ook daarvoor. “Als je de parlementaire voorbereidingen ziet, dan stel je vast dat de wetgever echt geen verschil in behandeling wou tussen die drie categorieën”, zegt ze.

Pensioenen voor ambtenaren ontstonden historisch het eerst. En toen later het pensioen voor werknemers – eerst voor arbeiders, later voor bedienden – werd ingevoerd, was

de intentie van de wetgever om er een gelijksoortig statuut van te maken. “Tot economen zegden dat dit budgettair niet houdbaar zou zijn.”

Zelfstandigen van hun kant wensten gedurende lange tijd om principiële redenen geen pensioen van de staat. “Ze zouden zelf hun boontjes wel doppen”, zegt Valérie Flohimont. “Dat was aanvankelijk de houding. Het verschil in behandeling kwam dus op hun vraag, niet op die van de wetgever.”

Anno 2013 is de situatie helemaal anders. “Vandaag is er, na alle internationale verdragen, na het Europees Sociaal Handvest, echt geen verschil meer in de doelstelling. Het komt er op aan om iedereen een behoorlijk inkomen te geven, ook na de pensioenleeftijd. Dat is het opzet van elk stelsel.”

Convergentie

Natuurlijk zijn er verschillen in de financiering. “Heel zeker. Maar je ziet dat de financieringsstelsels steeds dichter naar elkaar toegroeien. Ambtenaren moesten, doorheen alle pensioenhervormingen, steeds meer eigen bijdragen leveren voor hun pensioen. Terwijl de bijdrage van de overheid aan de werknemerspensioenen steeds verder afneemt.”

En wat met de toekenningsvoorwaarden? Dat is voor Valérie Flohimont de kers op de taart. “Daar zijn de verschillen inderdaad heel groot. Maar dat is juridisch nu juist het punt: daar zit precies de ongelijkheid.” Dat is dus ook de thesis van haar doctoraat: je kan de pensioenstelsels voor werknemers, voor ambtenaren en voor zelfstandigen perfect vergelijken, en er zit ongelijkheid in. “Reden genoeg om met die argumentatie naar het Grondwettelijk Hof te stappen.”

Toch begrijpt ze de terughoudendheid van het Hof. “Als het daarover een straffe uitspraak zou doen, dan zitten we in het volgende verhaal – analoog aan dat van het eenheidsstatuut voor arbeiders en bedienden.” Ze heeft politieke en juridische ervaring genoeg om te beseffen dat zoiets niet meteen wenselijk is.

Haar idee over verdere pensioenhervormingen? Zet de convergentie door? “Ik vrees dat het daar vandaag vooral over geld gaat: wat is betaalbaar, wat niet. Terwijl we eerst de fundamentele discussie zouden moeten voeren: wat wensen we? Wat is het uitgangspunt?”